

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 grudnia 2016 roku B. J. wniósł o zasądzenie od Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 14.620 zł, na które składają się kwoty:

- 1.188 zł oraz 6.883 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12 grudnia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- 6.549 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 01 sierpnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 08 lipca 2008 roku powód zawarł z pozwanym umowę o kredyt hipoteczny o nr KH/ (...). W § 9 ust. 7-10 ww. umowy wskazane zostało zabezpieczenie kredytu w postaci „ubezpieczenia kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym”. Powód podniósł, że na podstawie wskazanego postanowienia umownego, pozwany Bank pobrał od powoda w dniu 22 lipca 2008 roku kwotę 1.188 zł, 29 lipca 2011 roku kwotę 6.883 zł oraz 31 lipca 2014 roku kwotę w wysokości 6.549 zł. Powód wskazał, że mimo, iż to on został obciążony kosztem składki za ww. ubezpieczenie, to beneficjentem ubezpieczenia jest pozwany. Powód podniósł, że mimo opłacania kosztów składki, nie otrzymał ani treści umowy ubezpieczenia i jej regulaminu, ani warunków ubezpieczenia. Powód wskazał, że postanowienie umowne, na podstawie którego pozwany zażądał od powoda zwrotu kosztów (...), narusza przepis art. 385¹ § 1 i 2 k.c., albowiem nie zostało z powodem indywidualnie uzgodnione i nie podlegało negocjacji. Powód wyjaśnił również, że wskazane postanowienie nie jest świadczeniem głównym. Powód wskazał, że został obciążony obowiązkiem uiszczenia (...) bez uzyskania świadczenia ekwiwalentnego, gdyż beneficjentem umowy ubezpieczenia był wyłącznie pozwany. Powód podniósł, że ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej pozwanego zostało tym samym przerzucone na niego, jako kredytobiorcę. Powód wyjaśnił, że nie wiedział, w jakiej wysokości zostanie obciążony kosztami ubezpieczenia w całym jego okresie i nie wiedział jak długo będzie obowiązany ponosić jego koszty. Takie zachowania pozwanego, zdaniem powoda, należało uznać za naruszające dobre obyczaje. Powód wskazał, że mimo wezwania pozwanego do zapłaty kwoty żądanej pozwem, pozwany odmówił zwrotu pobranych środków. W zakresie roszczenia odsetkowego powód wskazał, iż wnosi o zasądzenie odsetek od dnia następującego po dniu pobrania każdej z kwot, z uwzględnieniem 3-letniego okresu przedawnienia roszczeń okresowych.

(pozew – k. 1-4)

W odpowiedzi na pozew Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że kwota 6.549 zł pobrana od powoda w dniu 31 lipca 2014 roku nie została pobrana tytułem zwrotu kosztów (...), ale tytułem prowizji – w związku z zawarciem przez strony aneksu nr (...) do umowy kredytowej w dniu 30 lipca 2014 roku. Pozwany podniósł, że żądanie powoda w tym zakresie nie zostało poparte argumentacją i z tej przyczyny powinno zostać oddalone. Pozwany podniósł ponadto, że zawarte w umowie kredytowej zapisy zobowiązujące powoda do zwrotu kosztów (...), poniesionych przez pozwanego, nie mają charakteru klauzul abuzywnych, a w konsekwencji środki pieniężne pobrane od powoda na ich poczet nie stanowią świadczenia nienależnego. Pozwany wskazał, że tego typu zabezpieczenie jest związane z większym ryzykiem pozwanego i od niego zależy stabilność systemu bankowego. Pozwany wskazał, że powód mógł zdecydować się na inną formę zabezpieczenia kredytu np. ustanawiając hipotekę na innej nieruchomości lub zdecydować się na wniesienie wyższego wkładu własnego albo zdecydować się na kredyt w walucie polskiej. Pozwany wskazał ponadto, że sporne postanowienia (...) dotyczą głównych świadczeń stron – stąd nie podlegają ocenie z punktu widzenia abuzywności na gruncie art. 385¹ § 1 k.c. Pozwany wskazał, że poinformował powoda o ryzyku związanym ze zmianą kursu walutowego. Pozwany wskazał również, że (...) nie jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a powód posiadał wiedzę o konieczności

i sposobie wyliczania składek z tego tytułu z uwagi na zapoznanie się z umową o kredyt hipoteczny, Regulaminem Cennikiem oraz Anekssem.

Pozwany wskazał ponadto, iż powód w 2005 roku zaciągnął kredyt hipoteczny we franku szwajcarskim w (...) Banku (...) S.A. Zdaniem pozwanego świadczy o tym wniosek kredytowy złożony przez powoda, w którym wskazał on, że środki uzyskane z zawarcia umowy kredytu pozwanym będą przeznaczone m.in. na spłatę kredytu mieszkaniowego zaciągniętego w ww. (...) Banku (...) S.A. w 2005 roku i w związku z czym znane mu były mechanizmy funkcjonowania kredytu w (...) oraz ryzyko wynikające z możliwych zmian kursów walut. Pozwany wskazał, że powód miał możliwość negocjacji treści umowy, o czym świadczy zawarcie w dniu 30 lipca 2014 roku aneksu nr (...) do umowy o zmianę dodatkowego zabezpieczenia w postaci kredytu (...) na prowizję. Pozwany wskazał, że pierwsza z opłat, której domaga się powód, została precyzyjnie, liczbowo wskazana w treści umowy kredytowej. Pozwany podniósł, że klauzule dotyczące (...), stosowane przez pozwanego nie zostały dotychczas uznane za abuzywne w trybie kontroli abstrakcyjnej. Na poparcie swojego stanowiska, pozwany przytoczył szereg orzeczeń sądów powszechnych. Pozwany zakwestionował również roszczenie powoda w zakresie odsetek.

(odpowiedź na pozew – k. 19 - 45)

W replice na odpowiedź na pozew strona powodowa podniosła, że na skutek zawarcia w dniu 30 lipca 2014 r. aneksu nr (...) – w wyniku podstępu pozwanego – pozwany pobrał od powoda tytułem „prowizji” za zwiększone ryzyko Banku z tytułu występowania niskiego wkładu własnego (dalej „prowizja”) kwotę 6.549 zł w dniu 30 lipca 2014 r. Powód podniósł jednak, że uchylił się od skutków prawnych oświadczenia woli w postaci podpisanego aneksu i w przedmiotowym postępowaniu żąda zwrotu pobranej na podstawie tego aneksu kwoty. Powód zwrócił uwagę, że w dniu 24 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (...) wyrokiem w sprawie XVII AmC 2600/11 orzekł o wpisaniu do rejestru klauzul niedozwolonych postanowienie umowne zobowiązujące kredytobiorcę do zwrotu kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego stosowanego przez (...) Bank S.A. (obecnie (...) S.A.) pod numerem (...). Identyczne postanowienie w umowach kredytowych zawierał pozwany Bank (...) S.A. Przewidując zatem zagrożenie licznych postępowań sądowych o zaprzestanie stosowania zapisów zbliżonych do klauzuli nr (...) we własnych umowach – wdrożył działania naprawcze mające na celu wyeliminowanie ze swoich umów zapisów wypełniających przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Zdaniem powoda strategią pozwanego było wysyłanie wówczas do kredytobiorców – których umowy zawierały zapisy o (...) propozycji aneksów, które rzekomo miały obniżyć ponoszone przed tymże koszty okołokredytowe. W ocenie powoda pozwany proponował aneksy pod pretekstem obniżenia kosztów (...), jednakże realne obniżenie kosztów było możliwe jedynie przy jednorazowej zapłacie kosztu nowej konstrukcji. Proponowany, zmodyfikowany koszt, przy rozłożeniu na płatności miesięczne skutkował – zdaniem powoda – identyczną sumą obciążeń. Powód podniósł, że Bank przedstawiał kredytobiorcom owe propozycje pod pretekstem swojej dobrej woli i dbania o klientów, rezygnując nawet z opłaty za sporządzenie aneksu. Pod podstępną propozycją ukryto jednak istotną, z punktu widzenia klauzul abuzywnych, zmianę umowy, która spowodowała, że z umowy o kredyt hipoteczny została usunięta konstrukcja (...) i zastąpiono ją prowizją. Powód podniósł, że aneksem skreślono w umowie wszelkie zapisy dotyczące (...), a dodano zapisy o prowizji, której sposób wyliczenia, okres pobierania, założenia oraz kwota obciążeń – pozostały identyczne z wykreślonym ubezpieczeniem kredytu z niskim udziałem własnym. Zdaniem powoda prowizja miała na celu zabezpieczenie interesów Banku poprzez uniemożliwienie powodowi powoływanie się w przyszłości na abuzywność zastosowanych zapisów. Powód podniósł, iż nie został poinformowany o zmianie konstrukcji, nie wiedział również o uznaniu przez (...) zapisów zbliżonych do stosowanych przez pozwanego za abuzywne. Powód został ponadto podstępnie nakłoniony - pod pretekstem obniżenia kosztów – do podpisania aneksu, który miał uniemożliwić im w przyszłości odzyskanie bezprawnie pobieranych przez Bank środków. Powód zwrócił również uwagę na fakt, iż zastosowanie prowizji będzie bardziej „kosztowne” niż zastosowanie unww, albowiem zgodnie z zapisem par. 9 ust. 10 umowy kredytowej Bank miał zwrócić na rzecz kredytobiorcy proporcjonalną część składki w przypadku, gdy w trakcie okresu ubezpieczenia saldo zadłużenia osiągnie wskazaną kwotę, umożliwiając tym samym odzyskanie części środków. Zgodnie zaś z zawartym aneksem nr (...) pobrana prowizja nie ulegnie zwrotowi w żadnym wypadku, o czym powód nie został poinformowany. Powód podniósł, iż w większości przypadków zawarcie aneksu, który miał obniżyć koszty ubezpieczenia, spowodował

zwiększenie obciążeń okołokredytowych. Powód wskazał, iż w dniu 22 marca 2017 roku, w wyniku otrzymania odpowiedzi na pozew w niniejszej sprawie, dowiedział się, że aneks, który podpisał, miał na celu zmianę zapisów o (...). Powód wskazał, że od tego dnia nie miał świadomości, że do podpisania aneksu został nakłoniony podstępnie, albowiem w oddziale banku nie został poinformowany, że pozwany dokonuje zmiany w umowie w celu usunięcia z umowy ryzykownych z perspektywy pozwanego zapisów. W związku z powzięciem wiadomości o podstępie powód w dniu 28 marca 2017 r. złożył pozwanemu oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w wyniku podstępu tj. podpisania przedmiotowego aneksu nr (...), zachowując tym samym termin przewidziany w treści art. 88 par. 2 k.c. Powód podniósł ponadto, że zapisy aneksu nr (...) tj. par. 4 ust. 9 wprowadzony tym aneksem spełnia przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. i jako klauzula niedozwolona nie wiąże powoda. Powód wskazał, że prowizja pobierana przez pozwanego stanowi w rzeczywistości opłatę, której cel i sposób wykorzystania nie został przez pozwanego wyjaśniony, albowiem wskazany aneks powoduje pobieranie przez pozwanego opłaty za zwiększone ryzyko pozwanego banku, jednak nie wyjaśnia, z czego to zwiększone ryzyko wynika. Zdaniem powoda, nie wskazuje sposobu wykorzystania tej prowizji przez pozwanego, co nie pozwala ocenić kredytobiorcy, czy prowizja jest należna. Powód wskazał, że w ten sposób kredytobiorca jest obciążony obowiązkiem uiszczenia prowizji bez uzyskania jakiegokolwiek świadczenia ekwiwalentnego, albowiem kredytobiorcy nie przysługuje bowiem z tytułu prowizji żadne świadczenie. Powód wyjaśnił, że ww. aneks powoduje zastąpienie zapisów dotyczących możliwości otrzymania zwrotu nadwyżki ubezpieczenia kredytu z niskim udziałem własnym, zapisem, że „prowizja nie podlega zwrotowi”. Powód wyjaśnił również, że wskazane postanowienie nie jest świadczeniem głównym na co wskazuje m.in. fakt umiejscowienia zapisu o prowizji w paragrafie „Opłaty i prowizje”. Powód podniósł, że wprowadzony aneksem zapis o prowizji nie został z powodem indywidualnie uzgodniony, a ponadto stanowi wzorzec umowy wprowadzony przez pozwanego masowo do umów celem wyeliminowania zapisów o (...). Zapis ten nie podlegał również negocjacji.

Powód zwrócił nadto uwagę na inne naruszenia pozwanego tj. przekazanie składki z tytułu (...) na rzecz innego podmiotu, niż wskazany w umowie kredytowej – nie na rzecz (...) S.A., lecz na rzecz innego ubezpieczyciela, a ponadto część opłaconych przez powoda składek pozwany zatrzymywał dla siebie.

(replika na odpowiedź na pozew k. 428-441).

W załączniku do protokołu rozprawy z dnia 15 maja 2018 roku pełnomocnik powoda, w związku z możliwością zamknięcia przewodu sądowego i niemożnością stawienia się na rozprawę, przedłożył mowę końcową, w której podtrzymywał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wnosił o zasądzenie kosztów postępowania zgodnie z przedstawionym pisem kosztów.

(załącznik do protokołu – k. 523-526v.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 05 czerwca 2008 r. B. J. złożył wniosek w Banku (...) S.A. o udzielenie kredytu hipotecznego w kwocie 480.872,11 zł z przeznaczeniem na remont i modernizację lokalu mieszkalnego oraz spłatę kredytu mieszkaniowego. We wniosku, obok zgody na ubezpieczenie kredytu do czasu ustanowienia hipoteki, powód zawnioskował o objęcie udzielonego przez Bank (...) S.A. kredytu w zakresie brakującego wkładu własnego ubezpieczeniem w (...) S.A. z siedzibą w W. oraz wyraził zgodę na udostępnienie danych osobowych temu ubezpieczycielowi w związku z objęciem umowy ubezpieczeniem niskiego wkładu i ubezpieczeniem do czasu ustanowienia hipoteki. Jako proponowane sposoby zabezpieczenia spłaty kredytu powód wskazał ustanowienie hipoteki na nabywanej nieruchomości, cesję praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości oraz ubezpieczenia na życie kredytobiorcy oraz ubezpieczenie kredytu do czasu ustanowienia hipoteki.

Powód nie dysponował wkładem własnym, nie posiadał również innej nieruchomości, która mogłaby zabezpieczyć wkład własny.

(dowód: wniosek kredytowy - k. 76-80, przesłuchanie powoda – k. 658-659)

W sytuacji nieposiadania przez klienta Banku (...) S.A. wymaganego wkładu własnego Bank ten wymagał obligatoryjnie objęcia umowy (...). Kredytobiorca był informowany o wysokości pierwszej składki. Co do kolejnych składek kredytobiorca był informowany jakiego zdarzenie spowoduje zaprzestanie pobierania składek. Istniała możliwość uniknięcia (...) w przypadku przedstawienia innej - alternatywnej - formy dodatkowego zabezpieczenia, w tym hipoteki na innej nieruchomości – aniżeli ta kredytowana – bądź zabezpieczenie w aktywach. O konieczności uiszczenia opłaty tytułem (...) powód dowiedział się przy podpisywaniu umowy, nie zgłaszał wtedy zastrzeżeń do (...). W trakcie trwania umowy doszło do zmiany ubezpieczyciela na (...) S.A., o czym powód nie został poinformowany. Pozwany nie zwracał się do powoda o aneksowanie umowy w powyższym zakresie, nie uzyskał też jego zgody na zmianę ubezpieczyciela. Powód nie został poinformowany jaka jest wysokość składki ubezpieczeniowej przekazywanej przez Bank (...) S.A. na rzecz (...) S.A. - jaka część składki zostanie faktycznie przekazana na rzecz ubezpieczyciela. Nie był również informowany o treści samej umowy ubezpieczenia zawartej pomiędzy pozwanym, a (...) S.A. Według przekonania powoda umowa (...) zabezpieczała jego interesy.

(dowód: zeznania świadka M. S. – k. 624-625, zeznania świadka A. Z. – k. 625-626, zeznania świadka P. K. – k. 657-658, przesłuchanie powoda – k. 658-659)

Powód podpisał informację, w której wskazano na ryzyko związane ze zmianą kursu waluty (dla kredytów w obcej walucie). W dokumencie tym zawarto informację o tym, że na datę jego sporządzenia kredytobiorca wybierający ofertę kredytu indeksowanego do waluty obcej korzysta z niższego w porównaniu z kredytem w złotych oprocentowania. Bank informował, że zaciągając zobowiązanie w walucie obcej kredytobiorca narażony jest na ryzyko zmiany kursów walut. Występowanie tego ryzyka sprawia, że zarówno rata spłaty jak i wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu przeliczona na złote na dany dzień podlega ciągłym wahaniom, w zależności od aktualnego kursu waluty. Z tych przyczyn Bank rekomendował rozważenie zaciągnięcia długoterminowego kredytu w złotych, jako korzystnej alternatywy w stosunku do kredytów walutowych, które w dłuższym okresie mogą okazać się droższe na skutek wzrostu kursu waluty. Ponadto Bank informował o ryzyku zmian stóp procentowych w przypadku kredytów złotych i walutowych.

(dowód: informacja – k. 161-162, porównanie kredytów (...) vs. PLN- k. 100).

W dniu 08 lipca 2008 r. pomiędzy B. J., a Bankiem (...) S.A. w W. została zawarta umowa kredytu hipotecznego nr KH/ (...), na podstawie której Bank udzielił powodowi kredytu w kwocie 480.472,11 zł, indeksowanego do waluty franka szwajcarskiego ((...)), po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna (...) według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w pozwanym Banku w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Celem przeznaczenia środków z kredytu było wykończenie domu lub mieszkania (265.000 zł), spłata innego kredytu mieszkaniowego (215.072,11 zł) oraz koszty wliczone w kredyt (400 zł). W § 9 ust. 1 umowy strony postanowiły, że zabezpieczeniem spłaty kredytu będzie m.in. hipoteka kaucyjna do kwoty 816.802,59 zł ustanowiona na rzecz pozwanego Banku na nieruchomości położonej przy al. (...) w W.. Zgodnie z § 9 ust. 2 umowy kredytu zabezpieczenie kredytu do czasu otrzymania przez pozwanego Banku odpisu z księgi wieczystej z prawomocnym wpisem hipoteki stanowiło ubezpieczenie kredytów zabezpieczanych hipotecznie na podstawie umowy zawartej przez Bank z (...) S.A. Z tego tytułu powód był zobowiązany do zwrotu pozwanemu kosztów składki ubezpieczeniowej obliczanej jako 1/12 z 0,81% kwoty przyznanego kredytu przy uwzględnieniu kursów waluty obcej, do jakiej indeksowany jest kredyt (§ 9 ust. 1 pkt. 1 oraz ust 2 i 3 umowy kredytu). Zgodnie z § 9 ust. 7 umowy kredytu, dodatkowe zabezpieczenie kredytu do czasu, gdy saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu stanie się równe lub niższe niż 464.056 zł stanowiło ubezpieczenie kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym kredytobiorcy na podstawie umowy zawartej przez pozwanego Bank (...) S.A. z (...) S.A. W § 9 ust. 8 umowy kredytu strony postanowiły, że kredytobiorca jest zobowiązany do zwrotu Bankowi kosztów ubezpieczenia w wysokości 1.188 zł za pierwszy, 36-cio miesięczny okres trwania ochrony ubezpieczeniowej. Nadto § 9 ust. 9 umowy kredytu stanowił, że jeżeli w ciągu okresu 36-ciu miesięcy ochrony ubezpieczeniowej saldo zadłużenia nie stanie się równe lub niższe niż 464.056 zł, kredytobiorca jest zobowiązany do zwrotu kosztów ubezpieczenia za kolejny, 36-cio miesięczny okres udzielonej pozwanemu Bankowi przez (...)

S.A. ochrony ubezpieczeniowej, o czym kredytobiorca (powód) miał zostać poinformowany przez pozwany Bank pisemnie. Z kolei w myśl § 9 ust. 10 umowy kredytu, jeżeli w ciągu okresu 36-ciu miesięcy ochrony ubezpieczeniowej saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu stanie się równe lub niższe niż 464.056 zł, Bank miał dokonać zwrotu proporcjonalnej części składki na rachunek kredytobiorcy za pełne miesiące kalendarzowe pozostające do końca okresu ubezpieczenia, za który składka została uiszczona. Integralną częścią ww. umowy były: Regulamin, pełnomocnictwo do wykonywania czynności w imieniu kredytobiorcy oraz cennik kredytu hipotecznego. Ponadto w § 11 umowy kredytu wskazane były przypadki, w których do zmiany umowy nie był wymagany aneks pod rygorem nieważności m.in. w sytuacji zmiany Regulaminu. W § 12 umowy kredytu wskazano, że całkowity koszt kredytu na dzień zawarcia umowy wynosi 603.421,27 zł z uwzględnieniem składki na okres trzech pierwszych lat (tj. pierwszych 36-ciu miesięcy). Powód potwierdził w umowie kredytu fakt otrzymania Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług (...) hipotecznej w Banku (...) oraz Cennika.

Powód nie negocjował zapisów umowy kredytowej, nie miał pytań, ani zastrzeżeń, co do zapisów umowy. Powód nie zgłaszał potrzeby wyjaśnienia poszczególnych zapisów umowy. Przyjął bez zastrzeżeń treść umowy w formie przedstawionej przez pośrednika Banku. Powód zapoznał się z treścią umowy w sposób pobieżny, ufając ustnym zapewnieniom pośrednika pozwanego Banku.

(dowód: umowa o kredyt hipoteczny nr KH/ (...) – k. 81-86, operat szacunkowy – k. 176-190, proces podejmowania decyzji – k. 265-268, regulamin kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w Banku (...) S.A. - k. 103-120, cennik kredyt hipoteczny - k. 280-281, oświadczenie o ustanowieniu hipoteki – k. 278, oświadczenie o udzieleniu kredytu – k. 279, przesłuchanie powoda – k. 658-659)

Zgodnie z § 7 ust. 6 i 7 Regulaminu Bank (...) S.A. pobierał od kredytobiorcy opłatę wynikającą kosztów (...) poprzez automatyczne obciążenie rachunku w PLN kredytobiorcy (powoda) w dniu uruchomienia środków z kredytu za pierwszych, 36 miesięcy obowiązywania umowy kredytowej. Jeżeli w ciągu 36-ciu miesięcy ochrony ubezpieczeniowej stosunek kwoty kredytu pozostającej do spłaty do wartości nieruchomości nie stanie się równy bądź niższy niż 80% w przypadku kredytów w walutach obcych, wówczas pozwany Bank pobiera opłatę za kolejny, 36-cio miesięczny okres. Zgodnie z Cennikiem kredytu hipotecznego koszt (...) wynosił 3%. Opłata dotycząca refinansowania kosztów (...) pobierana jest jednorazowo za okres 3 lat, gdy kwota kredytu przekracza 80% wartości nieruchomości dla kredytów indeksowanych do walut obcych. Zasady wyliczenia opłaty dotyczącej refinansowania kosztów (...) zostały określone w Regulaminie. Zgodnie z treścią § 7 Regulaminu, dla kredytów w walucie obcej, dla celów wyliczenia opłaty przyjmowana jest kwota udzielonego kredytu wyrażona w PLN wyliczona według wartości kursów waluty obcej według tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w pozwanym Banku (...) S.A. w pierwszym dniu roboczym miesiąca, w którym sporządzona została umowa kredytu – w przypadku nowych kredytów w ostatnim dniu roboczym miesiąca ochrony ubezpieczeniowej – w przypadku przedłużenia ochrony na okres kolejnych, 36-ciu miesięcy, zgodnie ze wzorem: „Podstawa wyliczenia opłaty = [(kwota kredytu w PLN/kurs kupna dewiz)* kurs sprzedaży dewiz] - 80% wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia kredytu”.

(dowody: regulamin kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w Banku (...) S.A. - k.103-120, cennik kredyt hipoteczny - k. 244-245)

Wraz z zawarciem ww. umowy powód udzielił Bankowi (...) S.A. pełnomocnictwa do dokonywania w ich imieniu szeregu czynności w okresie obowiązywania umowy o kredyt hipoteczny, w tym m.in. czynności pobierania z ich rachunku bankowego prowadzonego przez bank środków pieniężnych z zaliczeniem ich na spłatę wymagalnych zobowiązań z tytułu kredytu, odsetek, prowizji i innych opłat, w przypadku opóźnienia względnie zwłoki ze spłatą tych zobowiązań w wysokości wynikającej z umowy o kredyt hipoteczny. Jednocześnie powód wyraził zgodę na obciążenie ich rachunku bankowego bez uzyskania ich oddzielnej dyspozycji. Udzielili także pełnomocnictwa Bankowi do pobierania z ich rachunku bankowego prowadzonego przez ten bank opłat z tytułu refinansowania kosztów ubezpieczenia przez pozwany Bank niskiego wkładu własnego w (...) S.A. i pobierania składki za kolejne okresy ubezpieczenia wraz z okresem ubezpieczenia, w którym saldo zadłużenia z tytułu kredytu stanie się równe lub mniejsze 464.056 zł.

(dowód: pełnomocnictwo do umowy o kredyt hipoteczny - k. 276-277).

Wszystkie środki pieniężne wynikające z umowy kredytu nr KH/ (...) z dnia 08 lipca 2008 r. zostały wypłacone zgodnie z dyspozycją wypłaty.

(okoliczność bezsporna).

Kwota 1.188 zł, stanowiąca koszt za pierwszy, 36-cio miesięczny okres ochrony ubezpieczeniowej, została pobrana z rachunku bankowego powoda przez Bank (...) S.A. w dniu 22 lipca 2008 r., z czego Bank przekazał na konto ubezpieczyciela ((...) S.A. V. (...)) składkę ubezpieczeniową w wysokości 713.00 zł.

(dowód: potwierdzenie wykonania operacji – k. 9, zaświadczenie – k. 514)

Wobec nieosiągnięcia po kolejnych 36-ciu miesiącach salda kredytu wymaganego przez § 9 ust. 9 umowy kredytu (tj. kwoty 464.056 zł), Bank (...) S.A. obciążył kolejny raz rachunek bankowy powoda w dniu 29 lipca 2011 r. opłatą za kolejny, 36-cio miesięczny okres ochrony ubezpieczeniowej (...) w kwocie 6.883 zł, z czego Bank przekazał na konto ubezpieczyciela ((...) S.A.) składkę ubezpieczeniową w wysokości 3.901 zł.

(dowód: potwierdzenie wykonania operacji – k. 10, zaświadczenie - k. 518)

Na dwa lata przed zawarciem umowy kredytu z bankiem (...) S.A. (w grudniu 2005 roku) powód zawarł z (...) Bank S.A. w W. umowę kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego o nr (...) /H./2005. Zgodnie z § 5 c tej umowy jedną z form zabezpieczenia kredytu było ubezpieczenie niskiego wkładu kredytu w (...) S.A. do czasu całkowitej spłaty części kredytu stanowiącej różnicę pomiędzy wymaganym wkładem własnym, a wkładem wniesionym faktycznie przez kredytobiorcę. Brzmienie tego zapisu umowy wskazuje, że mechanizm i sposób działania ubezpieczenia oraz obliczania i pobierania składki jest niemal identyczny z tym wynikającym z umowy kredytowej nr (...) zawartej z pozwanym bankiem.

(dowód: umowa o kredyt hipoteczny nr (...) /H./2005 – k. 254 - 261)

W dniu 12 września 2009 r. pomiędzy powodem, a pozwanym został zawarty Aneks nr (...), którym zmieniono zapisy § 5 ust. 1 pkt. 4 umowy kredytowej nr (...). Zmiany umowy dotyczyły kwestii dokumentacji fotograficznej potwierdzającej realizację celu kredytu zawartego w (...) o przedsięwzięciu, wykaz prac remontowych/ wykończeniowych”.

(dowód: aneks nr (...) – k. 301)

W dniu 30 lipca 2014 r. powód i bank zawarli Aneks nr (...) do umowy kredytu nr KH/ (...). Do umowy o kredyt hipoteczny dodany został § 4 ust. 9, zgodnie z którym z uwagi na fakt, iż saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu jest wyższe niż 80% wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia kredytu (niski wkład) do czasu, gdy saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu nie stanie się równe lub niższe 464.056 zł Bank będzie pobierał prowizję za zwiększone ryzyko Banku z tytułu występowania niskiego wkładu własnego. Prowizja miała być pobierana z góry i każdorazowo obejmować 36-miesięczny okres. Pierwsza prowizja obejmowała 36-miesięczny okres rozpoczynający się w dniu 1 lipca 2014 r. tj. po 36-miesięcznym okresie ochrony ubezpieczeniowej kredytu hipotecznego z niskim wkładem własnym kredytobiorcy udzielonej Bankowi przez towarzystwo ubezpieczeniowe. Jeżeli po dniu 30 czerwca 2014 r. roku saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu stanie się równe lub niższe niż 464.056 zł Bank pobierze Prowizję za następujący po nim 36-miesięczny okres. Mechanizm pobierania Prowizji stosowany będzie odpowiednio w kolejnych, następujących po sobie 36-miesięcznych okresach. Wysokość prowizji miała być każdorazowo obliczana zgodnie z podanym wzorem $PR = [(SK * (...)) - (80\% * WN)] * 2,5\%$ (tj. Prowizja (PR) = [(saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu wg stanu na dzień 30 czerwiec 2014 r. a w przypadku kontynuacji pobierania prowizji za kolejne 36-miesięczne okresy z ostatniego dnia roboczego ostatniego miesiąca 36-miesięcznego okresu poprzedzającego dany 36-miesięczny okres (SK) * kurs sprzedaży (...) według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku w dniu

30 lipca 2014 r. a w przypadku kontynuowania pobierania prowizji za kolejne 36-miesięczne okresy, w ostatnim dniu roboczym ostatniego miesiąca 36-miesięcznego okresu poprzedzającego dany 36-miesięczny okres ((...)) – (80% * wartość nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia kredytu (WN)] * 2,5%). Bank miał pobierać prowizję poprzez automatyczne obciążenie rachunku bankowego prowadzonego w PLN służącego do obsługi kredytu objętego umową każdorazowo w ostatnim dniu roboczym pierwszego miesiąca danego 36-miesięcznego okresu. Prowizja nie podlegała zwrotowi. Aneksiem skreślono ponadto § 9 ust. 7, 9 i 10 umowy kredytowej. Jednocześnie powód udzielił Bankowi pełnomocnictwa z prawem pełnej substytucji dla upoważnionych pracowników Banku, do czasu spełnienia wszystkich zobowiązań wynikających z umowy, do pobierania prowizji (...) z rachunku bankowego prowadzonego w PLN służącego do obsługi kredytu objętego umową (§ 6 aneksu).

Powód został poinformowany, że może zmienić (...) na prowizję. Powód nie mógł jednak skonsultować treści aneksu. Powód podpisując aneks był przekonany, że jego zawarcie miało skutkować zwiększeniem raty kredytu i rozłożenia składki (...) na dłuższy okres. Powód nie został poinformowany, że w przeciwieństwie do (...), zwrot prowizji nie jest możliwy. Powód uzyskał informację, że aneks jest dokumentem wewnętrznym banku i nie podlega negocjacji.

(dowód: aneks nr (...) – k. 302-303, przesłuchanie powoda – k. 658-659)

W dniu 31 lipca 2014 r. pozwany Bank obciążył rachunek bankowy powoda opłatą z tytułu prowizji za zwiększone ryzyko Banku z tytułu występowania niskiego wkładu własnego, płatną z góry za 36-miesięczny okres - w kwocie 6.549 zł.

(dowód: potwierdzenie wykonania operacji – k.11)

Pismem z dnia 23 marca 2017 r., doręczonym pozwanemu w dniu 28 marca 2017 r., powód złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w dniu 30 lipca 2014 r., którym zaakceptował aneks nr (...) do umowy kredytu nr KH/ (...) w zakresie zmiany ubezpieczenia niskiego udziału własnego na prowizję. Powód wskazał, że w dniu 22 marca 2017 roku dowiedział się o zastosowaniu przez pozwanego postępu. Powód wskazał, że w chwili składania oświadczenia woli działał pod wpływem błędu wywołanego przez Bank podstępnie. Podał, że nie wiedział, iż (...) w 2012 r. uznał zapisy dotyczące unww za niezgodne z prawem. Powód oświadczył, że aneks zaproponowany mu podstępnie przez Bank spowodował, iż ponosi identyczne opłaty, ale już jako prowizja, a nie (...), co uniemożliwia mu dochodzenie zwrotu bezprawnie pobranych od niego środków. Powód oświadczył również, że gdyby wiedział o ww. fakcie, nigdy nie zgodził by się na podpisanie aneksu. Jednocześnie powód wezwał pozwanego do niezwłocznego zwrotu pobranej od niego w dniu 31 lipca 2014 r. kwoty 6.549,00 zł.

(dowód: oświadczenie wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 442-443)

Pismem z dnia 28 listopada 2016 r. powód wezwał pozwanego do zwrotu kwoty 14.620 zł w terminie 7 dni.

(dowód: wezwanie do zapłaty – k. 12)

Na podstawie umowy generalnej ubezpieczenia kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym kredytobiorcy udzielnych przez pozwany Bank (...) S.A. zawartej pomiędzy pozwanym Bankiem, a (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 29 października 2004 r., pozwany Bank zobowiązany był do opłacenia składki ubezpieczeniowej od każdej umowy kredytu objętej ubezpieczeniem. Rzeczona umowa ubezpieczenia dotyczyła umów kredytu przyjętych do ubezpieczenia w okresie jej obowiązywania, dla których wskaźnik (...) (wyrażony w procentach stosunek kwoty kredytu do wartości nieruchomości na dzień dokonania analizy kredytowej, wyliczony zgodnie z procedurami bankowymi) znajduje się pomiędzy minimalnym i maksymalnym wskaźnikiem (...). Generalna umowa ubezpieczenia kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym kredytobiorcy udzielanych przez Bank (...) S.A. zawarta z (...) S.A. w W. (następcę prawnego (...) S.A. w W.) wygasła w 2010 r. Od 19 lipca 2010 r. Bank (...) S.A. w W. związany był generalną umową ubezpieczenia kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym kredytobiorcy udzielanych przez pozwany Bank z (...) S.A. we W.. O zmianie ubezpieczyciela powód nie został powiadomiony. (...) S.A. została przekształcona w (...) S.A. z siedzibą w W., a następnie (...) S.A. V. (...).

(okolicość bezsporna)

Ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu realizowane było na podstawie generalnej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu w kredytach i pożyczkach hipotecznych zawartej przez Bank S.A. z (...) S.A., (...) S.A. oraz z (...) S.A. z siedzibą w W.. Ubezpieczeniem niskiego wkładu jest objęte podwyższone tymczasowo ryzyko Banku związane z brakiem spłaty części kredytu stanowiącej różnicę pomiędzy wymaganym przez Bank wkładem własnym kredytobiorcy, a wkładem własnym faktycznie wniesionym oraz jego niedostatecznym zabezpieczeniem. Wysokość składki jest wyliczana przez bank, zaś kredytobiorca nie jest informowany o sposobie wyliczenia i danych, jakie służyły do wyliczenia wysokości składki. Sposób wyliczenia pierwotnej opłaty oraz wskaźnik (...) wynika z wewnętrznych uregulowań banku. Zmiana wartości nieruchomości, która została zakupiona ze środków pochodzących z umowy kredytu, nie ma wpływu na wysokość składki z tytułu kontynuacji ubezpieczenia niskiego wkładu własnego. Raty kredytu regulowane przez klienta są w pierwszej kolejności zaliczane na poczet odsetek od udzielonego kredytu, zaś w pozostałej części stanowią spłatę kapitału i w tym zakresie są zaliczane na poczet uzupełnienia wkładu własnego do wymaganej przez Bank wysokości. Z chwilą osiągnięcia kwoty wymaganego wkładu odpada obowiązek ubezpieczenia. Stawka składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu wynosi 3% ubezpieczonej części kwoty kredytu. Składka ubezpieczeniowa płatna jest z góry za 36 miesięczny okres obowiązywania umowy ubezpieczenia, przy czym w razie odnowienia ochrony ubezpieczeniowej na okres następnych 36 miesięcy pobierana jest kolejna składka.

(okolicość bezsporna).

Przedstawiony powyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Dokumenty te nie były kwestionowane przez strony procesu, także w ocenie Sądu nie było podstaw, by poddawać w wątpliwość okoliczności faktyczne wynikające z ich treści. Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że dowody z tych dokumentów tworzą spójny, niebudzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to w pełni zasługujący na wiarę materiał dowodowy.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się także na przesłuchaniu powoda w charakterze strony, uznając jego zeznania za wiarygodne. Powód zeznawał szczerze i spójnie. Przedstawił jasno, że nie miał możliwości negocjacji warunków umowy kredytowej, jak i zawartego aneksu do umowy. Podał również, że dopiero w chwili zawierania umowy kredytowej dowiedział się o ubezpieczeniu niskiego wkładu własnego, a właściwie o konieczności uiszczenia z tego tytułu dodatkowych opłat. Z zeznań powoda wynika również, że nie wiedział na czym polega zamiana opłat z tytułu unww na prowizję, zawarcie przez powoda w tym przedmiocie aneksu było podyktowane chęcią rozłożenia uiszczenia przez powoda na rzecz Banku opłat na dłuższy okres czasu.

Ustalenia faktyczne Sąd oparł także częściowo na zeznaniach świadków A. Z., M. S. i P. K., uznając ten dowody za wiarygodne.

Należy jednak wskazać, że w przeważającej części zeznania tych świadków nie były przydatne do rozstrzygnięcia sprawy, jako że dotyczyły głównie procedur wewnętrznych pozwanego Banku związanych z udzielaniem kredytów hipotecznych oraz rutynowego postępowania w ramach procedury pozyskiwania kredytów, mechanizmów oraz praktyk stosowanych przez pozwanego Bank i istniejących na rynku, wypełniania wniosków kredytowych, a nie zaś zawierania konkretnej umowy z powodem i okoliczności dotyczących konkretnie faktów związanych z zawarciem umowy łączącej strony niniejszego procesu. Na podstawie zeznań świadka A. Z. można z całą pewnością ustalić, że pracownicy współpracujący z klientami nie znali treści umów ubezpieczenia zawartych przez Bank z ubezpieczycielem ani też nie posiadali kluczowych informacji w zakresie tego ubezpieczenia. Stąd można wyprowadzić oczywisty wniosek, że nie mogli tych informacji przekazać klientom przed zawarciem umowy kredytu hipotecznego.

Sąd nie poczynił ustaleń faktycznych w oparciu o pozostałe, niewymienione w ww. stanie faktycznym, przedłożone przez strony dokumenty, w szczególności kopie wyroków i uzasadnień wyroków wydanych przez sądy w sprawach o podobnej podstawie faktycznej, bowiem rozstrzygnięcia wydane przez sądy nie miały bezpośredniego związku

roszczeniem dochodzonym przez powoda w tej sprawie. Także pisemne analizy ekonomiczne i raporty stanowiły jedynie dokumenty prywatne przedstawiające stanowiska stron je składających do akt sprawy, nie zawierały natomiast wiążącej Sąd rozpoznający niniejszą sprawę wykładni przepisów prawa. Podobnie odnieść należało się do złożonych przez stronę pozwaną kopii artykułów prasowych wyrażających subiektywne poglądy ich autorów w kwestiach niezwiązanych z tą konkretną umową, a zatem nie mogły stanowić miarodajnego dowodu w sprawie, tym bardziej, iż poglądy wyrażone w tych „dokumentach” nie stanowiły w niniejszej sprawie faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia (art. 227 k.p.c.).

Czyniąc ustalenia faktyczne, Sąd uwzględnił także zgodne twierdzenia stron w trybie art. 229 k.p.c. oraz twierdzenia strony, którym przeciwnik nie przeczył w trybie art. 230 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Pozwem powód dochodził łącznie kwoty

W niniejszej sprawie faktem bezspornym jest, że doszło do zawarcia pomiędzy stronami umowy o kredyt hipoteczny z dnia 08 lipca 2008 r. nr KH/ (...), zmienionej następnie aneksem nr (...) z dnia 30 lipca 2014 r.

Nie budzi wątpliwości, że w tym stosunku umownym powód występował jako konsument, zaś pozwany jako przedsiębiorca.

Powód w niniejszej sprawie dochodził zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kwot:

1. 1188 zł uiszczonej tytułem pierwszej składki (...) pobranej na rzecz (...) S.A.
2. 6.883 zł uiszczonej tytułem drugiej składki (...) pobranej na rzecz (...) S.A.
3. 6.549 zł tytułem prowizji.

W zakresie pierwszej i drugiej kwoty powód oparł żądanie ich zwrotu na art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c., w świetle których kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby (w postaci świadczenia nienależnego), obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Jak z kolei wynika z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. W tym kontekście powód wskazywał, że zapisy umowy dotyczące (...) miały charakter abuzywny, w związku z czym nie obowiązują one w stosunkach z pozwanym. Skutkuje to odpadnięciem podstawy prawnej pobrania od powoda opłat na poczet (...), co kreuje po stronie pozwanej obowiązek ich zwrotu.

W zakresie zaś trzeciej kwoty w wysokości 6.549 zł, po ostatecznym sprecyzowaniu stanowiska pismem z dnia 26 maja 2017 roku (k. 428-441), powód w pierwszej kolejności powołał się na złożenie oświadczenia woli w postaci podpisania aneksu do umowy kredytu pod wpływem błędu wywołanego podstępnie przez Bank. Z ostrożności podniósł jednak również, że również postanowienia aneksu, przewidujące zamianę (...) na prowizję, stanowią klauzule niedozwolone, które nie wiążą powoda, a zatem pozwana zobowiązana jest do zwrotu powodowi kwoty pobranej tytułem prowizji.

Mając na uwadze tak zarysowane stanowisko powoda Sąd musiał odnieść się kolejno do każdego z w/w roszczeń jak również do podstawy faktycznej i prawnej przez niego wskazanej.

Odnosząc się żądania zwrotu kwoty w wysokości 1188 zł. pobranej jako pierwsza składka (...) na rzecz (...) S.A. Sąd uznał, że jest ono nieuzasadnione, gdyż nie zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 385¹ k.c.

Sąd nie dopatrył się bowiem w postanowieniu § 9 pkt 8 umowy o kredyt hipoteczny, nakładającym na powoda obowiązek uiszczenia kosztów (...) cech abuzywności, gdyż w ocenie Sądu nie kształtuje ono praw i obowiązków powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając przy tym interes powoda z dwóch powodów.

Po pierwsze nie doszło po stronie pozwanego banku do naruszenia obowiązków informacyjnych względem powoda do tego stopnia, że zaniechanie to stanowiło naruszenie dobrych obyczajów, a podjęcie decyzji o związaniu umową w wariantcie proponowanym przez Bank, prowadziło do rażącego naruszenia interesu powoda.

Rozważając ten wątek wypada zacząć od stwierdzenia, że założeniem systemu ochrony konsumentów jest pogląd o ich niedostatecznej wiedzy względem produktów oferowanych im przez przedsiębiorców. Deficyt tej wiedzy jest szczególnie istotny i dotkliwy w przypadku umów trwałych pociągających za sobą znaczne, w praktyce często nieodwracalne skutki finansowe. W stosunkach z konsumentami dobry obyczaj powinien wyrażać się informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta, jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. W orzecznictwie wskazuje się, że działanie odbiegające od przyjętych standardów postępowania przez ukształtowanie stosunku zobowiązaniowego w stanie niewiedzy klienta co do istotnych elementów tego stosunku pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami. W doktrynie akcentowane jest kryterium lojalności kontraktowej; pojęcie rażącego naruszenia interesów konsumenta nie jest ograniczone tylko do wymiaru czysto ekonomicznego, ale obejmuje także naruszenie zasad rzetelności i uczciwości oraz równowagi, zwłaszcza na niekorzyść strony słabszej, która nie potrafi skorzystać z przysługujących jej uprawnień (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07.). W istocie zatem sam fakt braku należytej informacji konsumenta może stanowić przesłankę uznania łączącego go z przedsiębiorcą postanowienia za niedozwolone, o ile brak tej informacji doprowadził do naruszenia jego interesów w sposób rażący.

Określając wzorzec przeciętnego konsumenta podnosi się, że art. 22¹ k.c. nie wyznacza cech osobowych podmiotu uważanego za konsumenta, takich jak wymagany zakres wiedzy i doświadczenia w obrocie, stopień rozsądku i krytycyzmu wobec otrzymywanych informacji handlowych. Określenie tych przymiotów następuje w toku stosowania przepisów o ochronie konsumentów. Na ogół przyjmowany jest wzorzec konsumenta rozważnego, świadomego i krytycznego, który jest w stanie prawidłowo rozumieć kierowane do niego informacje. Nie ma podstaw do przyznania konsumentowi tak uprzywilejowanej pozycji, w której byłby zwolniony z obowiązku przejawiania jakiegokolwiek staranności przy dokonywaniu oceny treści umowy, którą zamierza zawrzeć (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2012 r., II CSK 515/11). Z drugiej jednak strony akcentuje się, że ideą przyświecającą koncepcji niedozwolonych klauzul umownych jest założenie obrony konsumenta przed nieuczciwymi praktykami profesjonalisty - przedsiębiorcy. Idea ta zakłada pewien typ konsumenta rozważnego, rozsądnego tzn. takiego, który postępuje racjonalnie, stosując rozsądne reguły poznawcze, ma świadomość przysługujących mu uprawnień i otaczającą go rzeczywistość ocenia w świetle zasad doświadczenia życiowego. Konsument ten jednak nie musi znać wszystkich uregulowań dotyczących stosunku prawnego, w którego zawarcie się angażuje (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 marca 2008 r., VI ACa 1091/07). W istocie zatem wymóg należytej samoinformacji konsumenta należy odnieść do stopnia skomplikowania stosunku, który zamierza nawiązać, upowszechnienia wiedzy na temat rozwiązań typowo funkcjonujących w danych stosunkach prawnych. Zwolnienie przedsiębiorcy od odpowiedzialności za zaniechanie udzielenia należytej informacji konsumentowi dotyczy z reguły rozwiązań, o których wiedza jest na tyle upowszechniona, że można oczekiwać od konsumenta, aby przystępując do procesu zawarcia umowy zapoznał się z nią samodzielnie. Istotny w tym względzie jest stan wiedzy konsumenta w chwili zawierania umowy (art. 385² k.c.). Ochronie na podstawie art. 385¹ § 1 k.c. podlega dostatecznie uważny i rozsądny przeciętny konsument (por. pkt 75 wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie

C-143/13, B. M. i I. M. przeciwko S. V. România SA, (...)EU:C:2015:127, Numer (...): (...), (...) pkt 74 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, (...)EU:C:2014:282, Numer (...): (...), (...)

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że zawierając umowę kredytu, w zakresie postanowień umowy przewidujących pobranie kosztów (...), powód nie działał w warunkach dezinformacji, posiadał bowiem odpowiednią wiedzę i doświadczenie w tym zakresie, musiał zatem rozumieć kierowane do niego na ten temat informacje. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że powód na dwa lata przed zawarciem umowy kredytu z Bankiem (...) S.A. (w grudniu 2005 roku) zawarł z (...) Bank S.A. w W. umowę kredytu indeksowanego do waluty obcej - franka szwajcarskiego. Zgodnie z § 5c tej umowy jedną z form zabezpieczenia kredytu było ubezpieczenie niskiego wkładu kredytu w (...) S.A. do czasu całkowitej spłaty części kredytu stanowiącej różnicę pomiędzy wymaganym wkładem własnym a wkładem wniesionym faktycznie przez kredytobiorcę. Dalsze brzmienie tego zapisu umowy wskazuje, że mechanizm i sposób działania ubezpieczenia oraz obliczania i pobierania składki jest niemal identyczny z tym, obecnie kwestionowanym przez powoda.

Mając na uwadze powyższe należało przyjąć, że powód posiadał wiedzę na temat (...) oraz mechanizmu jego działania. Powód został poinformowany przez bank o skutkach ryzyka walutowego, zaś fakt, że wcześniej posiadał tożsamy kredyt z niemal identycznym zabezpieczeniem prawnym w postaci (...), powoduje, że nie można przyjąć, iż informacja ta była dla niego niejasna czy niezrozumiała. Powód musiał zatem w pełni świadomie rozważyć koszty i niedogodności związane z koniecznością uiszczenia kosztów (...) i rozważnie podjął decyzję o ustanowieniu takiego zabezpieczenia, rezygnując z innej formy czy chociażby oferty innego banku. Nie można zatem przyjąć, że powód działał w deficycie informacyjnym, czy że pozwany Bank wykorzystał jego naiwność i niewiedzę. Powód, posiadając bowiem doświadczenie z innym bankiem w tego typu zabezpieczeniu niskiego wkładu własnego dobrze rozumiał kwestionowane postanowienie umowne, a mimo to zdecydował się wziąć kredyt na 100% wartości nieruchomości, nie posiadając wymaganego wkładu własnego i jednocześnie rozmyślnie zdecydował się na poniesienie z tego tytułu kosztów (...).

Po drugie wskazać należy, że postanowienie § 9 ust. 8 umowy, mówiące, że kredytobiorca jest zobowiązany do zwrotu Bankowi kosztów ubezpieczenia w wysokości 1188 zł za pierwszy 36 – miesięczny okres trwania ochrony ubezpieczeniowej zostało sformułowane w sposób precyzyjny, jasny i nie budzący wątpliwości. Powód, który zapoznał się z postanowieniami umowy kredytu hipotecznego miał wprost wskazane za co, ile, za jaki okres i na rzecz kogo płaci. W tym miejscu należy ponownie odwołać się do pojęcia przeciętnego konsumenta tj. rozważnego, dbającego z należytą starannością o swoje interesy. Osoba taka, czytając powyższy zapis, niewątpliwie dowiaduje się, jaką kwotę będzie zobowiązana uiszczyć na rzecz banku, za jaki okres i z jakiego tytułu. Postanowienie to nie wymaga dalszego tłumaczenia i bezsprzecznie jest dla obu stron jasne. Ponadto, po zapoznaniu się z umową można także ustalić, że Bank miał zawrzeć umowę ubezpieczenia z (...) S.A. W ocenie Sądu, nie ma wątpliwości, jaka kwota kosztów będzie wiązała się z ubezpieczeniem niskiego wkładu, ani jaki okres będzie ubezpieczony, ani kto będzie ubezpieczycielem.

Mając powyższe na względzie, powództwo, co do kwoty 1188 zł podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt 2 sentencji wyroku.

W odniesieniu do kwoty w wysokości 6883 zł. pobranej jako druga składka (...) na rzecz (...) wskazać należy, że także i w tym zakresie nie zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 385¹ k.c. a dokładnie nie doszło do naruszenia dobrych obyczajów i rażącego naruszenia interesów powoda jako konsumenta, gdyż jak wskazano wyżej powód nie działał w deficycie informacyjnym i można było od niego oczekiwać, aby przystępując do procesu zawarcia umowy zapoznał się z postanowieniami dot. (...) samodzielnie i w sposób należyty zrozumiał treść tych postanowień.

Niemniej jednak Sąd uznał, że kwotę powyższą należy zasądzić na rzecz powoda gdyż w tym zakresie doszło do pobrania tej kwoty w sposób niezgodny z umową. Przede wszystkim zaznaczyć należy, że w umowie, strony określiły wprost, że niski wkład własny będzie ubezpieczony przez (...) S.A. W tym zakresie strony nie aneksowały umowy, zaś druga składka w wysokości 6883 zł. została pobrana na rzecz innego ubezpieczyciela tj. (...) S.A. Sąd nie miał

wątpliwości, że zmiana ubezpieczyciela bez zgody drugiej strony umowy, która na dodatek finansuje to ubezpieczenie, jest niedopuszczalna i z tego powodu kolejna składka ubezpieczeniowa nie była należna pozwanemu.

W odniesieniu do kwoty w wysokości 6.549 zł. pobranej jako prowizja na skutek aneksu nr (...) do umowy kredytu Sąd uznał, że żądanie zwrotu tej kwoty jest uzasadnione.

W pierwszej kolejności Sąd rozważał, czy powód skutecznie uchylił się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w dniu 30 lipca 2014 r. na skutek podstępu pozwanego Banku, a którym zaakceptował aneks nr (...) do umowy kredytu w zakresie zmiany ubezpieczenia niskiego udziału własnego na prowizję.

W ocenie Sądu nie można uznać, że powód zawarł aneks nr (...) do umowy o kredyt hipoteczny będąc pod wpływem błędu.

Podkreślić należy, iż powód miał świadomość konieczności uiszczania opłaty z tytułu kosztu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego - raz na 36 miesięcy, forma opłacania prowizji za zwiększone ryzyko Banku z tytułu występowania niskiego wkładu własnego była identyczna i miała miejsce w okresie raz na 36 – miesięcy. Powód miał więc świadomość konsekwencji zawierania aneksu do umowy o kredyt hipoteczny, zaś jedynym powodem zdecydowania się na opłacanie prowizji na rzecz banku była wysokość świadczenia, które miał spełnić, a które w przypadku prowizji miało być niższe, a do tego rozłożone na raty.

Wskazania wymaga również, że nie zostało dowiedzione, aby powód miał inne wyobrażenie, co do podpisywanego dokumentu obejmującego jego oświadczenie woli o zawarciu aneksu do umowy o kredyt hipoteczny, a tym bardziej, że wyobrażenie to zostało wykreowane przez bank, jako adresata złożonego przez powoda oświadczenia woli. Nie zostało wykazane, jakoby powód pozostawał w błędnym przekonaniu, że podpisywane dokumenty dotyczyły zupełnie innej kwestii. Z treści aneksu bowiem wynika wprost, że zostają skreślone postanowienia dotyczące dodatkowego zabezpieczenia kredytu w postaci ubezpieczenia kredytów z niskim wkładem własnym i zostają wprowadzone do umowy nowe postanowienia dotyczące prowizji.

Zupełnie pozbawione racji okazały się wywody powoda dotyczące podstępnego działania Banku, który wiedząc o tym, iż postanowienia dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego stanowią klauzule niedozwolone zaproponował powodowi aneks, aby nie mógł on dochodzić zwrotu pobranych z tytułu kosztów unww kwot na tej podstawie.

Nawet przy założeniu świadomości banku co do abuzywności zapisów dotyczących (...) nie miało to wpływu na ważność zawartego aneksu, zwłaszcza, że powód w dalszym ciągu mógł dochodzić w Sądzie odzyskania środków wpłaconych tytułem (...). To przed sądem powszechnym dokonywana jest kontrola in concreto co oznacza, że jest dokonywana w odniesieniu do danego stosunku prawnego i nie może abstrahować od okoliczności konkretnie rozpoznawanego przypadku. Zatem nawet w sytuacji, gdy umowa zawiera postanowienie, które jest uznane za niedozwolone, to w sposób automatyczny nie prowadzi to do uznania, że jest ono niedozwolone i nie wiąże.

Wątpliwości Sądu budzi także data i okoliczności złożenia oświadczenia o uchyleniu się przez powoda od oświadczenia woli z dnia 30 lipca 2014 r. o zawarciu aneksu do umowy kredytu. Oświadczenie to zostało bowiem złożone dopiero po doręczeniu pełnomocnikowi powoda odpowiedzi na pozew, w której pozwany podniósł zarzut, że kwota 6.549 zł. nie była pobrana z tytułu (...), a właśnie jako prowizja. Co warte bowiem podkreślenia powód w pozwie w ogóle nie wskazywał, że świadczenie to spełnione zostało jako prowizja, zaś cały wywód prawny zawarty w pozwie dotyczył kwestii (...). Ponadto nie polega na prawdzie twierdzenie powoda zawarte w piśmie z dnia 26 maja 2017 roku, że dopiero w wyniku otrzymania odpowiedzi na pozew powód dowiedział się, że aneks miał na celu zamianę (...) na prowizję i aż do tego dnia powód nie miał świadomości, że został podstępnie nakłoniony do jego podpisania. Po pierwsze powód własnoręcznie podpisał aneks, a zatem nawet pobieżne przejrzanie tego dokumentu, liczącego przecież jedną stronę, musiało świadczyć o świadomości celu jakiemu służył aneks. Z kolei z zeznań powoda złożonych na rozprawie w dniu 09 marca 2018 roku wynika, że ewentualną świadomość zaistnienia podstępu uzyskał dużo

wcześniej niż po otrzymaniu odpowiedzi na pozew. Powód zeznał bowiem „wątpliwości pojawiły się około rok temu. Przeczytałem o tym w mediach. Przeczytałem, że UOKIK stwierdził, że są niezgodne z prawem”.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że oświadczenie powoda o uchyleniu się przez niego od skutków prawnych oświadczenia woli z dnia 30 lipca 2014 r. o zawarciu aneksu do umowy kredytu jest celową strategią procesową i zostało wykreowane jedynie dla celów tego procesu. Przyjąć zatem należało, że oświadczenie to jest nieskuteczne także z uwagi na brak podstaw do jego złożenia. W tych okolicznościach zachowanie przez powoda terminu do złożenia oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli było nieistotne.

Poza wykazywaniem zawarcia aneksu do umowy na skutek wady oświadczenia woli powód wywodził jednak swoje roszczenie o zapłatę również z twierdzeń, iż zapisy wprowadzone aneksem nr (...), a dotyczące prowizji za zwiększone ryzyko Banku z tytułu występowania niskiego wkładu własnego, stanowią niedozwolone postanowienia umowne.

Kwestią kluczową było zatem dokonanie oceny spornych zapisów zmienionych aneksem do umowy nr (...) pod kątem przesłanek z art. 385¹ § 1 k.c.

W tym kontekście także bezspornym w sprawie był charakter, w jakim strony niniejszego procesu występowały tj. że powodowi przysługiwał status konsumenta (art. 22¹ k.c.), zaś Bank był przedsiębiorcą (art. 43¹ k.c.).

Na wstępie należało rozstrzygnąć czy kwestionowane przez powoda postanowienia umowy, zmienionej aneksem, a dotyczące prowizji określały główne świadczenia stron.

W myśl art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Ponadto zgodnie z ust. 2 cytowanego artykułu, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: 1) strony umowy, 2) kwotę i walutę kredytu, 3) cel, na który kredyt został udzielony, 4) zasady i termin spłaty kredytu, 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Mając na uwadze powyższe świadczeniami głównymi w umowie zawartej przez strony są zatem: po stronie pozwanego Banku – udzielenie kredytu, zaś po stronie powoda – dokonanie spłaty zaciągniętego kredytu oraz odsetek i opłacenie prowizji od udzielonego kredytu.

Art. 69 ust. 2 pr. bankowego stanowi, że umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje. Zgodnie zaś z art. 110 prawa bankowego Bank może pobierać przewidziane w umowie prowizje i opłaty z tytułu wykonywanych czynności bankowych oraz opłaty za wykonywanie innych czynności, w tym także opłaty za przygotowanie, sporządzenie i przekazanie informacji stanowiących tajemnicę bankową uprawnionym przez ustawę osobom, organom i instytucjom. katalog czynności bankowych, wskazany w prawie bankowym, jest zamknięty, a zatem nie zachodzą wątpliwości za jakie dokładnie czynności banki może pobrać prowizję. Co ważne w przypadku umowy kredytu art. 69 ust. 2 wyraźnie wskazuje się na prowizję, jako element treści zawieranej umowy kredytu. W tym wypadku prowizja określana jest jednak jako cena „za udzielenie kredytu” i stanowi swoistą wartość, która zawiera w sobie ekwiwalent poniesionych przez bank kosztów w związku z udzieleniem kredytu ale również i element zysku/przychodu banku osiąganego obok prowizji.

Mając na uwadze powyższe należało uznać, że postanowienia aneksu przewidujące pobranie przez pozwaną prowizji za zwiększone ryzyko banku z tytułu występowania niskiego wkładu własnego ma charakter poboczny w stosunku do

głównego obowiązku kredytobiorcy w postaci zwrotu kwoty kredytu oraz zapłaty odsetek i prowizji, ale za udzielenie kredytu. Przedmiotowe zabezpieczenie jest zatem jedynie dodatkowym zabezpieczeniem kredytu.

Trzeba też podkreślić, że postanowienie dotyczące prowizji za zwiększone ryzyko banku z tytułu występowania niskiego wkładu własnego jest wyłączone, zarówno merytorycznie jak i redakcyjnie, z postanowień regulujących wynagrodzenie pozwanego Banku z tytułu udzielonego powodowi kredytu. Jest to szczególna opłata związana z dodatkowym ryzykiem, które pozwany Bank przerzuca w ostatecznym rozrachunku na kredytobiorcę. W rezultacie powyższych rozważań uznać należało, że kwestionowana opłata nie jest w żadnej mierze elementem wynagrodzenia pozwanego Banku ze stosunku umowy kredytu. Obowiązku zapłaty opłaty z tytułu refinansowania kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego nie można utożsamiać z obowiązkiem spłaty kredytu hipotecznego czy zapłaty prowizji za kredyt, a tym samym opłacie tej nie można z góry przypisywać cech świadczenia głównego stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Kolejną przesłanką pozwalającą na stwierdzenie abuzywności postanowienia umownego jest brak indywidualnego uzgodnienia go z konsumentem.

Sąd uznał, że powód nie miał możliwości negocjacji postanowień aneksu w zakresie zamiany (...) na prowizję. Podstawę zawarcia aneksu do umowy kredytowej stanowiło wypełnienie i złożenie wniosku sporządzonego na formularzu udostępnianym przez stronę pozwaną. Powód zeznał także, że nie umożliwiono mu skonsultowania aneksu z osobą trzecią, został jedynie poinformowany, że może zamienić (...) na prowizję. Powiedziano mu, że jest to dokument wiążący, dokument wewnętrzny banku, nie podlegający zmianom. W rezultacie powód nie negocjował treści aneksu i podpisał go w formie narzuconej przez bank.

W ostatniej kolejności należało zatem ocenić czy kwestionowane przez powoda postanowienia aneksu kształtowały jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Sąd uznał, że w zakresie prowizji powód nie dostał jasnej i pełnej informacji. Sprzeczność z dobrymi obyczajami działań strony pozwanej przejawiała się również we wskazanej wyżej procedurze towarzyszącej zawieraniu aneksu do umowy kredytowej jak również w skutkach zamiany ubezpieczenia niskiego wkładu własnego prowizją z tytułu ryzyka niskiego wkładu własnego. Powód bowiem zawarł aneks w przekonaniu, iż umowa zmieni się na jego korzyść, w tym koszt prowizji zostanie rozłożony w czasie. Ustalona procedura zawierania aneksu, w której klient ma kontakt z pracownikiem banku, który nie posiada wiedzy na temat zawieranej umowy, albowiem została ona przygotowana w centrali, do której przekazał wniosek i z której otrzymał gotowy aneks sprawia, że klient zostaje pozbawiony merytorycznego wsparcia dotyczącego zmienianych postanowień umownych i ich skutków, tak też właśnie było w przypadku powoda.

Ponadto wskazać należy, iż w tym przypadku zachodził brak ekwiwalentności świadczeń. Zmiana postanowień umowy likwidująca postanowienia dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego i zastępująca te postanowienia prowizją miała daleko idące skutki, których powód, nawet po zapoznaniu się z aneksem, w chwili podpisywania aneksu nie przewidywał. Skutki te powinny być mu wyraźnie wskazane i wyjaśnione, co jednak nie miało miejsca. Ponosząc koszty ubezpieczenia niskiego wkładu własnego powód bowiem był zabezpieczony przed brakiem spłaty części kredytu stanowiącej minimalny wkład własny wynoszący 20%. Ubezpieczenie to stanowiło także kolejne zabezpieczenie kredytu. Tymczasem prowizja nie jest powiązana z obowiązkiem banku do zawarcia umowy ubezpieczenia z tytułu niskiego wkładu własnego kredytu powoda. Co więcej – powód zobowiązał się do uiszczania prowizji nie otrzymując w zamian żadnego świadczenia. W umowie bowiem takim świadczeniem ze strony banku było zawarcie umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, która choć w istocie zabezpieczała interesy banku, jednak w sytuacji niemożności spłaty kredytu przez powoda zapewniała finansowanie spłaty części tego kredytu stanowiącej kwotę ponad 80%. W przypadku prowizji postanowienia aneksu nie przewidują żadnego świadczenia ze strony banku.

Nie można też uznać prowizji z tytułu ryzyka niskiego wkładu własnego za wynagrodzenie banku, albowiem jak już wskazano – aneks został zawarty kilka lat po zawarciu umowy kredytu hipotecznego, kiedy powód uiścił już prowizję

za udzielenie kredytu stanowiącą wynagrodzenie banku. Bank zatem niezasadnie obciążył powoda kosztami prowizji, albowiem ten nic nie zyskiwał dzięki temu obowiązkowi. Bank działa w obrocie, mając na względzie wypracowanie zysku i z tego zysku powinien pokrywać ewentualne koszty zabezpieczające jego interesy. Bank nie powinien przerzucać na konsumentów ryzyka prowadzenia swojej działalności gospodarczej. Posiadanie przez konsumenta świadomości obowiązku pokrycia różnych kosztów i ryzyk nie wyklucza możliwości uznania przedmiotowego postanowienia za abuzywne. Zamiana ubezpieczenia niskiego wkładu własnego na prowizję niezobowiązującą banku do żadnego świadczenia wzajemnego, nadto likwidująca jeden ze sposobów zabezpieczenia kredytu stanowi zdaniem sądu rażące naruszenie interesów konsumenta.

Co równie ważne na abuzywność postanowień aneksu wskazuje sposób ustalania wysokości prowizji. Jest ona bowiem ustalana w oparciu o kurs sprzedaży (...), który ustalany jest jednostronną decyzją banku (wg tabeli banku), a zatem powód nie ma żadnego wpływu na sposób i mechanizm ustalania jej wysokości. Ponadto, odmiennie niż miało to miejsce w wypadku (...), prowizja stanowi bezzwrotny dochód banku, niezależnie od tego czy saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu stanie się równe lub niższe niż kwota udzielonego kredytu. Tym samym może się zatem pojawić sytuacja, że prowizja zostanie przez bank pobrana, a następnie na skutek braku przesłanki do jej pobrania bank i tak będzie o tę prowizję wzbogacony mimo, iż zwiększone ryzyko banku z tytułu występowania niskiego wkładu własnego jest już wyłączone.

Z tych przyczyn Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 6.883 zł i 6.549 zł, oddalając powództwo co do kwoty 1.188 zł. o czym orzeczono w pkt 1 i 2 wyroku.

Powództwo zostało również oddalone w zakresie części roszczenia odsetkowego.

Powód domagał się bowiem odsetek od kwoty 6.883 zł od 12 grudnia 2013 roku (3 lata przed wniesieniem pozwu) zaś od kwoty 6.549 od dnia 31 lipca 2014 roku, wskazując, że roszczenie w tym zakresie stało się wymagalne z chwilą jego spełnienia.

W ocenie Sądu brak było podstaw do zasądzenia odsetek od w/w kwot od tych dat. Zgodnie z linią orzecniczą Sądu Najwyższego, wyrażoną w wyroku z 17 grudnia 1976 r. (II CRN 289/76, niepubl.), termin spełnienia świadczenia z bezpodstawnego wzbogacenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, a zatem zwrot bezpodstawnie uzyskanej korzyści powinien nastąpić niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. Trzeba mieć na względzie, że dopiero pismem z dnia 28 listopada 2016 r., doręczonym pozwanemu Bankowi w dniu 2 grudnia 2016 r., strona powodowa wezwała pozwanego do zwrotu całości kwoty pobranej z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego i prowizji w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Co za tym idzie, pozwany pozostawał w opóźnieniu od dnia 10 grudnia 2016 r. Od tej też daty zasądzono odsetki od kwoty 13.432 zł, (6883 zł. + 6549 zł). W pozostałym zakresie roszczenie odsetkowe podlegało zaś oddaleniu (pkt 2 sentencji wyroku).

Wobec tego, że roszczenie strony powodowej zostało uwzględnione jedynie w części, zasadnym było stosunkowe rozdzielenie kosztów zgodnie z art. 100 zdanie pierwsze k.p.c.

Żądanie powoda obejmowało kwotę 14.620 zł., a Sąd uwzględnił powództwo jedynie w części tj. w zakresie kwoty 13.432 zł., tym samym powód przegrał proces w stosunku (...) i w takim stosunku do kosztów całego postępowania powinien ponieść koszty.

Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 6.200,97 zł, na którą składają się:

- opłata od pozwu w kwocie 731 zł,
- koszty zastępstwa procesowego powoda przez adwokata w kwocie 3.600 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie,
- opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł,

- 1.852,97 zł – koszty dojazdu pełnomocnika powoda na terminy rozpraw w dniach 31 października 2017 roku, 06 lutego 2018 r. oraz 09 marca 2018 roku zgodnie ze spisem kosztów.

W tym zakresie należy wskazać, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi zastępowanemu przez pełnomocnika będącego adwokatem koszty jego przejazdu do sądu, jeżeli w okolicznościach sprawy były one niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r., sygn. akt III CZP 33/12). Stawiennictwo pełnomocnika powoda na rozprawach w dniach 31 października 2017 roku i 9 marca 2018 roku było nieodzowne, gdyż Sąd przesłuchiwał wówczas świadków oraz powoda. Z kolei rozprawa z dnia 06 lutego 2018 r., która miała się zacząć o godzinie 12:00, została tego samego dnia rano odwołana, o czym pełnomocnik powoda uzyskał wiedzę będąc już w drodze do Sądu, stąd także koszt dojazdu w tym zakresie okazał się być zasadny.

Pozwany poniósł zaś koszty procesu w wysokości 3.617 zł., na który składa się koszt zastępstwa procesowego (3.600 zł) i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł).

Łącznie koszty procesu wyniosły zatem 9.817,97 zł.

Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę. Zgodnie z powyższą zasadą powoda powinny obciążać koszty w kwocie 797,79 zł. (9.817,97 zł. x (...)).

Różnicę wynikającą z porównania kosztów, które powód poniósł, a które powinien ponieść (6.200,97 zł. - 797,79 zł. = 5.403,18 zł.) należało zatem zasądzić od pozwanego na rzecz powoda o czym Sąd orzekł w pkt 3 wyroku.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSR Aleksandra Koman

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikom stron (bez pouczenia).

W. dnia 28 sierpnia 2018 r.